

(၄၈)ကြိမ်မြောက် မြန်မာနိုင်ငံကျန်းမာရေးဆိုင်ရာသုတေသနညီလာခံ ကျင်းပရေး
ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး
ပြောကြားခဲ့သည့်မိန့်ခွန်း ကောက်နုတ်ချက်

ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာန၊ ရန်ကုန်

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၂)ရက်

- အရင်က ညီလာခံများကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ အတွေ့အကြုံတွေ၊ အားနည်းချက်၊ အားသာချက်တွေကို စတဲ့ experience တွေကို ပြန်ပြီးတော့ review လုပ်ရမယ်။ ကောင်းတာရှိမယ်၊ မကောင်းတာရှိမယ်။ အဲဒါတွေကို အခြေခံပြီး အခုကျင်းပမယ့် ညီလာခံကြီး ပိုမိုကောင်းမွန် အောင်မြင်စေဖို့အတွက် ဆန်းသစ်တဲ့ အတွေးအမြင်တွေနဲ့ ဆောင်ရွက်ဖို့လိုပါတယ်။
- ညီလာခံမှာ စာတမ်းဖတ်ပွဲများ၊ ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ရာမှာ တက်ရောက်သူများက မေးမြန်းဆွေးနွေးဖို့အတွက် အချိန်ပိုမိုပေးအပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီသုတေသနမှာ များသောအားဖြင့် လောဘကြီးပြီးတော့ presentation တွေ အကြီးအကျယ်လုပ်ပြီးတော့ ပေးတဲ့အချိန် (၁၅)မိနစ် မိနစ်(၂၀) မှာ ဒါနဲ့တင်ပြီးသွားတယ်၊ ဆွေးနွေးဖို့အချိန်က ဘာမှမရဘူးဖြစ်နေတယ်။
- အဲဒီတော့ we have to ensure that there must be sufficient enough time to be given to the participants to give their views, ideas and thoughts. အဲဒါကိုလုပ်စေချင်တယ်။ အဲဒါကို ဘယ်လောက်ထားမလဲ၊ တတ်နိုင်သလောက်လုပ်ပါ။ ဥပမာ- မိနစ်(၂၀)ဆိုရင် ဆရာ(၁၅) မိနစ်နဲ့ အပြီးဖြတ်ပေးပါ၊ (၅)မိနစ်ကိုတော့ discussion လုပ်မယ်၊ ဆရာကို တစ်ခါတည်းမေးပါ။
- မေးတဲ့အခါမှာလည်း the question must be clear cut to the point ပဲမေးစေချင်ပါတယ်။ ဒီသုတေသနလုပ်တာဟာ ဘာကြောင့်လုပ်သလဲ၊ နောက်တစ်ချက်ကတော့ future direction or suggestion ပေါ့၊ ဒီအတွက် လုပ်ထားတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘာဆက်ဖြစ်ချင်လဲ၊ ဘာလုပ်ချင်လဲ အဲဒါကိုလုပ်ရမှာပါ။
- နောက်တစ်ချက်ကတော့ အကုန်လုံးဝိုင်းစဉ်းစားဖို့က DMR ကလူတွေ အကုန်စုဖို့လိုမယ်။ DMR ကလူတွေအပြင် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး၊ ကုသရေး၊ FDA ၊ HRH ကလူတွေလည်း အကုန်ခေါ်ပြီး အစည်းအဝေးလုပ်စေချင်တယ်။ အစည်းအဝေးလုပ်ပြီးတဲ့အခါ ဘာလဲဆိုတော့ what should be the role of DMR, what should be the role of Public Health, what should be the role of Medical Care, what should be the role of FDA, what should be the role of

HRH + what should be the role of UN agencies, what should be the role of INGOs and NGOs and Associations ဘာလုပ်မလဲ၊ in order to promote the whole research domain of our country. ဒီ(၄၈)ကြိမ်မြောက်မှာ အဲဒါကိုအလေးပေးလုပ်စေချင်တယ်။ ဖြစ်နိုင်လို့ရှိရင် ရှေ့လာမယ့်(၁)နှစ်မှာ ဘာတွေလုပ်မလဲ framework နဲ့ roadmap ကို တစ်ခါတည်း ချလိုက်ပါ။ အဲဒါလေးတွေလုပ်စေချင်ပါတယ်။

- ဆရာတို့တင်ပြတဲ့အခါမှာ objective ကိုတော့ အရင်ဆုံးတင်ပြပေးပါ။ ဒီသုတေသန objective ကို ကျွန်တော်တို့ သုံးသပ်၊ ဝေဖန်၊ ကြည့်ရှုဖို့ အရင်ဆုံးပြပေးပါ။ နောက်တစ်ချက်က ပြင်ဦးလွင် ရုံးခွဲမှာ training တွေပေးနေတယ်၊ ဒါတွေလုပ်တဲ့အတွက်လည်း DMR ရဲ့ Staff တွေ တစ်ယောက် မကျန် အားလုံးကို အထူးကျေးဇူးတင်ပါတယ်။
- သုတေသနက DMR တစ်ခုတည်းလုပ်တာမဟုတ်ပါဘူး။ အားကစားနှင့်ကာယပညာဦးစီးဌာနမှာလည်း ဆရာဝန်တွေရှိတယ်၊ အားကစားကိုလည်း ဖိတ်ရမယ်။ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနအောက်မှာရှိတဲ့ ဦးစီးဌာန(၇)ခုလုံးကို ဖိတ်ရပါမယ်၊ အဲဒါတွေလုပ်ဖို့လိုပါတယ်။ သုတေသနကို ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာန တစ်ခုတည်းမဟုတ်ဘဲ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းအသီးသီးက မိမိတို့ သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းနယ်ပယ်အသီးသီးမှာ လက်တွေ့အသုံးပြုသုတေသနများ ပြုလုပ်စေလိုပါတယ်။ အဲဒီလိုလုပ်မှ ကျွန်တော်တို့ဝန်ကြီးဌာနမှာရှိတဲ့ ဌာနအားလုံးက sense of ownership ရှိသွားမယ်။
- ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ သုတေသနမလုပ်ဘဲ ဘယ်လိုမှ တိုးတက်နိုင်ခြင်းမရှိပါဘူး။ (research equals development and development equals progress) ဖြစ်ပါတယ်။ သုတေသနပြုလုပ်ဖို့ အဘက်ဘက်ကစဉ်းစားရပါတယ်။ ဒါမှသာ စဉ်းစားတွေးခေါ်ပုံနဲ့ အသိပညာများ ပိုမိုတိုးတက် မြင့်မားလာပြီး ပညာရပ်အလိုက် ကျွမ်းကျင်နွဲ့စပ်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်လာမှာဖြစ်ပါတယ်။
- သုတေသနလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် လူတစ်ဦးစီရဲ့ အသိဉာဏ်ပညာဟာ မူလနဲ့ လုံးဝမတူတော့ပါဘူး။ တစ်ဦးချင်းစီ စဉ်းစားတွေးခေါ်ပုံနဲ့ အသိပညာများ ပိုမိုတိုးတက်မြင့်မားလာပြီး ပညာရပ်အလိုက် ကျွမ်းကျင်နွဲ့စပ်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်လာမှာဖြစ်ပါတယ်။
- သုတေသနဆိုင်ရာဆုတွေ ရွေးချယ်ချီးမြှင့်ရာမှာ နိုင်ငံတော်နဲ့ ကျန်းမာရေးလောကအတွက် အကျိုးရှိမယ့် သုတေသနတွေကို ရွေးချယ်ပြီး ဆုကြေးငွေကိုလည်း အရင်နှစ်တွေထက် ပိုမိုထိုက်တန်စွာချီးမြှင့်ဖို့လိုပါတယ်။

- ညီလာခံဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားတွေမှာ နှီးနှယ်ဝန်ကြီးဌာနတွေကိုလည်း ဖိတ်ကြားရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ညီလာခံမှာ သုတေသနစာတမ်းများနှင့် ပိုစတာများ ပိုမိုပါဝင်စေရေး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖိတ်ခေါ်ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ညီလာခံကျင်းပမယ့် အစီအစဉ်များ၊ ပါဝင်ဆွေးနွေးမယ့် သုတေသနစာတမ်းနှင့် ပိုစတာများ၊ ဆွေးနွေးပွဲများကို စိတ်ပါဝင်စားသူများ ပိုမိုသိရှိစေရေး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသိပေးဖြန့်ဝေဆောင်ရွက်သွားရမှာဖြစ်ပါတယ်။

အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်သူများစာရင်း -

- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ ဒုတိယဝန်ကြီးနှင့် အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်များ
- ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာန၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာန၊ ကျန်းမာရေးလူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဦးစီးဌာန၊ အစားအသောက်နှင့်ဆေးဝါးကွပ်ကဲရေးဦးစီးဌာနတို့မှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များနှင့် တာဝန်ရှိသူများ။

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ လက်ရေးမူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။)